

Beograd, 3. jul 2025. godine

Saopštenje Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji povodom prekomerne upotrebe sile nad učesnicima protesta

Sinoćna brutalna reakcija policije nad demonstrantima u Beogradu predstavlja kulminaciju rastuće represije nad građanima koji koriste pravo na izražavanje protesta. Ova eskalacija nije izolovan incident, već dolazi nakon višemesečnih mirnih okupljanja koja su započeta kao odgovor na tragični pad nadstrešnice na železničkoj stanici u Novim Sadu, a koje je vlast sistematski ignorisala, obesmišljavala i pretvarala u mete medijskih hajki.

Od masovnog građanskog protesta 28. juna svedočimo zabrinjavajućem trendu intenziviranja represije – od selektivnih hapšenja, prisustva neidentifikovanih osoba u policijskim redovima, do sve otvorenije prekomerne upotrebe sile prema građanima, studentima i, posebno, srednjoškolcima.

Posebno zabrinjava činjenica da među policijskim jedinicama, koje danima učestvuju u razbijanju protesnih skupova, ima i lica bez vidne identifikacije, za koje postoje sumnje da nisu pripadnici regularne policije. Istovremeno, primetno je odsustvo njihovog postupanja prilikom okupljanja maskiranih lica sa opasnim oruđima i osobama u vozilima bez registarskih tablica na skupovima koje organizuje vladajuća stranka. Na taj način se vrši instrumentalizacija sektora bezbednosti i tako dodatno urušava poverenje u institucije.

U trenutku kada Srbija tvrdi da je posvećena evropskom putu, scene brutalnosti, nasilja i gaženja građanskih sloboda šalju dijametralno suprotnu poruku. Na razvoj situacije u Srbiji juče je reagovala Kancelarija Ujedinjenih nacija za ljudska prava. Neophodno je da i Evropska komisija prepozna ozbiljnost trenutka i javno se oglasi, jer ćutanje o ovakvom nasilju ostavlja prostor njenoj normalizaciji.

Spirala represivnih reakcija mora se hitno zaustaviti, a odgovornost za to je na državi koja ima kapacitet, odgovornost i resurse. U suprotnom, kriza u kojoj se Srbija nalazi će se produbljivati, a društvo polarizovati do zabrinjavajućih razmera. Na državi je da odluči hoće li na to reagovati kao demokratija ili kao režim koji silom guši glasove koji ga podsećaju na odgovornost.